

**НИЙСЛЭЛИЙН ХАН-УУЛ ДҮҮРГИЙН
ИРГЭДИЙН ТӨЛӨӨЛӨГЧДИЙН ХУРАЛДААНЫ
ТОГТООЛ**

2024 оны 12 сарын 22 өдөр

Дугаар 16

Улаанбаатар хот

Хан-Уул дүүрэгт 2025-2028 онд
хэрэгжүүлэх дэд хөтөлбөрүүдийг
батлах тухай

Монгол Улсын Засаг захиргаа, нутаг дэвсгэрийн нэгж, түүний удирдлагын тухай хуулийн 35 дугаар зүйлийн 35.1.5 дахь заалт, 48 дугаар зүйлийн 48.1, 48.2 дахь хэсэг, 62 дугаар зүйлийн 62.1.3 дахь заалтыг тус тус үндэслэн Хан-Уул дүүргийн иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурлын ээлжит III хуралдаанаас ТОГТООХ нь:

1. Хан-Уул дүүрэгт 2025-2028 онд хэрэгжүүлэх "Бүтээгч Хан-Уулчууд" дэд хөтөлбөрийг нэгдүгээр, "Ахмадаа дээдэлье" дэд хөтөлбөрийг хоёрдугаар, "Зөв хүүхэд-Зөв ирээдүй" дэд хөтөлбөрийг гуравдугаар, "Эрүүл мэнд, боловсролыг дэмжих" дэд хөтөлбөрийг дөрөвдүгээр, "Соёл, спортыг дэмжих" дэд хөтөлбөрийг тавдугаар хавсралтаар тус тус баталсугай.

2. Дэд хөтөлбөрүүд батлагдсантай холбогдуулан хөтөлбөрийн хэрэгжилтийг хангаж, биелэлтийг тайлагнан ажиллахыг дүүргийн Засаг дарга (Б.Цэрэн)-д үүрэг болгосугай.

ДАРГА

Ч.БАТ-ОРГИЛ

"БҮТЭЭГЧ ХАН-УУЛЧУУД" ДЭД ХӨТӨЛБӨР

Нэг. Хөтөлбөрийн үндэслэл, шаардлага

Төр, хувийн хэвшлийн хамтын ажиллагааг өргөжүүлэх, төрийн байгууллагын шийдвэр гаргах түвшний үйл ажиллагаанд иргэдийн оролцоо сул, хөдөө аж ахуй, аж үйлдвэрийн салбарт мэргэжлийн боловсон хүчин, ажиллах хүний нөөцийн дутагдал, ажлын байрны хомсдол, зээл тусламж түүний шалгуур, байгаль цаг уурын эрсдэл, техник, технологийн шинэчлэлийг нутагшуулах бодлого хүртээмж, хангалтгүй байна.

Цаашид дүүргийн хэмжээнд төрийн үйлчилгээг хүртээмжтэй түргэн шуурхай хүргэх, хөдөө аж ахуй, жижиг дунд үйлдвэрлэлийг хөгжүүлэх, бүтээмж, үр ашгийг нь нэмэгдүүлэн, хүн амын хүнсний хангамжийг нэмэгдүүлэх, аюулгүй байдлыг хангахад төр, хувийн хэвшил, мэргэжлийн холбоодын санал санаачилгыг дэмжих, тулгарч байгаа бэрхшээлийг шийдвэрлэхэд төрийн зүгээс аж ахуйн нэгжүүдийн үйл ажиллагааг дэмжин хамтын ажиллагааг нэмэгдүүлэх зорилгоор уг дэд хөтөлбөрийг боловсруулан хэрэгжүүлэх шаардлагатай байна.

Монгол Улсын урт хугацааны бодлого "Алсын хараа 2050", Монгол Улсын Их Хурлын 2024 оны 64 дугаар тогтоол "Монгол улсын бүсчилсэн хөгжлийн үзэл баримтлал", Монгол Улсын Засгийн Газрын 2024-2028 онд хэрэгжүүлэх үйл ажиллагааны хөтөлбөр, Төр, хувийн хэвшлийн түншлэлийн тухай хууль, Жижиг, дунд үйлдвэр, үйлчилгээг дэмжих тухай хууль, Нийслэлийн Засаг даргын 2024-2028 оны үйл ажиллагааны хөтөлбөрийг тус тус үндэслэн дэд хөтөлбөрийг хэрэгжүүлнэ.

Өнөөгийн нөхцөл байдал:

Хан-Уул дүүрэг нь 258187 хүн амтай, 72900 гаруй өрхтэй, бизнес регистрийн санд бүртгэлтэй дүүргийн 26829 аж ахуйн нэгж, байгууллага байгаагаас тогтмол үйл ажиллагаа явуулдаг 10609 аж ахуйн нэгж байна.

Дүүргийн хэмжээнд газар тариалангийн чиглэлээр 9 хоршоо, 40 орчим аж ахуй нэгж, 180 гаруй иргэн газар тариалан эрхэлж, 150 гаруй га талбайд төмс, хүнсний ногоо, 29.5 га хүлэмжид тариалалт хийж байна. Хүлэмжийн талбайн тариалалтын 32.9 хувийг өргөст хэмх, 6.8 хувийг улаан лооль, 60.3 хувийг бусад хүнсний ногооны тариалалт эзэлдэг.

2023 оны жилийн эцсийн мал тооллогын дүнгээр 52083 толгой мал, 789 малтай өрхөд тоологдсон. Нийт мал сүргийн 0.01 хувийг тэмээ, 34.6 хувийг адуу, 24.0 хувийг үхэр, 20.9 хувийг хонь, 20.5 хувийг ямаа эзэлж байна.

Мал бүхий 12,13,14 дүгээр хорооны нутаг дэвсгэрт 52 өрх, 13 аж ахуйн нэгжийн 611724 тахиа, 3785 үхэр, гахай бүхий эрчимжсэн аж ахуйтай, эрчимжсэн аж ахуй хөгжиж байгаа дүүрэг юм.

2023 онд 28.2 тонн гахайн мах, 164.7 тонн шувууны мах, 113.3 сая ширхэг өндөг нийт 51579.6 сая төгрөгийн борлуулалт хийж, 6 хоршоо, 128 малчин фермерүүд 2485 саалийн үнээнээс хоногт 17632 литр сүүг бэлтгэн нийлүүлж, нийслэл, дүүргийн хүн амын хүнсний хангамжийг нэмэгдүүлэн ажиллаж байна.

Хоёр. Хөтөлбөр хэрэгжүүлэх зарчим

2.1. Хөтөлбөрийг хэрэгжүүлэхдээ дараах үндсэн зарчмыг баримтална.

- 2.1.1. Ил тод нээлттэй байх;
- 2.1.2. Тэгш хүртээмжтэй байх;
- 2.1.3. Үр дүнд чиглэсэн байх;
- 2.1.4. Түншлэл, хамтын ажиллагаанд тулгуурласан байх;
- 2.1.5. Судалгаа шинжилгээнд үндэслэсэн байх
- 2.1.6. Тэргүүн туршлагыг нэвтрүүлсэн байх;

Гурав. Хөтөлбөрийн зорилго

Төр, хувийн хэвшлийн хамтын ажиллагааг өргөжүүлэх, төрийн байгууллагын шийдвэр гаргах түвшинд иргэдийн оролцоог нэмэгдүүлэх, хүн амын хүнсний хангамж, аюулгүй байдлыг хангах, ажил үйлчилгээ, бараа бүтээгдэхүүнийг олон нийтэд сурталчлах, борлуулалтыг дэмжихэд оршино.

Дөрөв. Хөтөлбөрийн зорилт, хэрэгжүүлэх үйл ажиллагаа

- 4.1. Иргэн, аж ахуйн нэгж, байгууллагуудад төрийн үйлчилгээг шуурхай хүргэх, төрөөс хэрэгжүүлж буй бодлого шийдвэр, холбогдох хууль тогтоомж, стандартыг хангуулахад дэмжлэг үзүүлэх;
- 4.2. Мал аж ахуй, газар тариалан эрхлэгчдэд дэмжлэг үзүүлэх замаар дотоодын хүнсний хангамжийг нэмэгдүүлэх, хүнсний аюулгүй байдлыг хангуулах;
- 4.3. Аж ахуйн нэгж, байгууллагуудтай хамтран хөдөлмөр эрхлэлтийг нэмэгдүүлэх, хүмүүнлэгийн ажлыг зохион байгуулах;
- 4.4. Ажил үйлчилгээ, бараа бүтээгдэхүүнийг олон нийтэд сурталчлах, үйл ажиллагааг нь өргөжүүлэхэд дэмжлэг үзүүлэх;
- 4.5. Аж ахуйн нэгж, байгууллагуудын хүний нөөцийг мэргэшүүлэх, мэдлэг ур чадварыг дээшлүүлэх, шилдэг аж ахуйн нэгж байгууллагыг шагнаж, урамшуулах;
- 4.6. Аж ахуйн нэгж, байгууллагуудын тохижилт, ногоон байгууламжийг нэмэгдүүлэх, хог хаягдлыг бууруулахад хамтран ажиллаж, дэмжлэг үзүүлэх;

Зорилт 4.1. Иргэн, аж ахуйн нэгж, байгууллагуудад төрийн үйлчилгээг шуурхай хүргэх, төрөөс хэрэгжүүлж буй бодлого шийдвэр, холбогдох хууль тогтоомж, стандартыг хангуулахад дэмжлэг үзүүлэх зорилтын хүрээнд:

4.1.1. Төр засгийн бодлого шийдвэрийг иргэдэд танилцуулах, санал санаачилгыг дэмжиж, иргэдэд тулгамдаж буй асуудлыг тодорхойлно.

4.1.2. Иргэдээс гарсан санал санаачилгад үндэслэн олон талт арга хэмжээг зохион байгуулж, тусламж дэмжлэг үзүүлнэ.

4.1.3. Холбогдох хууль тогтоомж, стандартыг танилцуулах сургалт зохион байгуулж, мэдээллээр ханган, зөвлөн туслах үйлчилгээ үзүүлнэ.

4.1.4. Бусад холбогдох арга хэмжээг хэрэгжүүлнэ.

Зорилт 4.2. Мал аж ахуй, газар тариалан эрхлэгчдэд дэмжлэг үзүүлэх замаар дотоодын хүнсний хангамжийг нэмэгдүүлэх, хүнсний аюулгүй байдлыг хангуулах зорилтын хүрээнд:

4.2.1. Хүнсний ногоо тариалах, хүлэмжийн аж ахуйг кластер хэлбэрээр хөгжүүлэхэд дэмжлэг үзүүлнэ.

4.2.2. Эрчимжсэн мал аж ахуйг ашиг шимийн чиглэлээр төрөлжүүлэн хөгжүүлэхэд дэмжлэг үзүүлнэ.

4.2.3. Мал, амьтны гоц халдварт, халдварт, шимэгчлэх, халдваргүй өвчнөөс урьдчилан сэргийлэх, тандалт шинжилгээ хийх, оношлох, эрүүлжүүлэх арга хэмжээг хэрэгжүүлэн, нутаг дэвсгэрийн мал, амьтны өвчлөлийн эрсдэлийг бууруулна.

4.2.4. Малд үзлэг ангилалт хийх, ялган тэмдэглэл тэмдэглэж бүртгэлжүүлэх, удам зүйн үнэлгээ хийх замаар малын ашиг шимийн үзүүлэлтийг тодорхойлох, мэдээллийн нэгдсэн санг бүрдүүлэх ажлыг зохион байгуулна.

4.2.5. Эх орны болон импортын хүнсний бүтээгдэхүүний хадгалалт, тээвэрлэлт, үйлдвэрлэл, үйлчилгээний стандартыг хангуулж, иргэдийг эрүүл аюулгүй хүнсээр хангах ажлыг зохион байгуулна.

4.2.6. Бусад холбогдох арга хэмжээг хэрэгжүүлнэ.

Зорилт 4.3. Аж ахуйн нэгж, байгууллагуудтай хамтран хөдөлмөр эрхлэлтийг нэмэгдүүлэх, хүмүүнлэгийн ажлыг зохион байгуулах зорилтын хүрээнд:

4.3.1. Хөдөлмөр эрхлэлтийг нэмэгдүүлэх, нээлттэй ажлын байрыг сурталчлах, зуучлах ажлыг зохион байгуулна.

4.3.2. Гамшиг ослын үед үүссэн нөхцөл байдалтай холбогдуулан гамшигт нэрвэгсдэд тусламж үзүүлэх, хүмүүнлэгийн ажлыг зохион байгуулна.

4.3.3. Бусад холбогдох арга хэмжээг хэрэгжүүлнэ.

Зорилт 4.4. Ажил үйлчилгээ, бараа бүтээгдэхүүнийг олон нийтэд сурталчлах, үйл ажиллагааг нь өргөжүүлэхэд дэмжлэг үзүүлэх зорилтын хүрээнд:

4.4.1. Ажил үйлчилгээ, бараа бүтээгдэхүүнийг олон нийтэд таниулах үзэсгэлэн экспо, өдөрлөг арга хэмжээ зохион байгуулж, "Хан-Уулд үйлдвэрлэв" борлуулалтын төв байгуулна.

4.4.2. Мэргэжлийн холбоодтой хамтран төсөл хөтөлбөр, үзэсгэлэн худалдаа, арга хэмжээ зохион байгуулах, гадна болон дотор талбай, техник төхөөрөмжийн түрээсийн асуудалд дэмжлэг үзүүлнэ.

4.4.3. Аж ахуйн нэгж байгууллагын ажил үйлчилгээ, бараа бүтээгдэхүүнийг онлайн худалдаа, цахим сайтаар дамжуулан олон нийтэд таниулах, бизнес эрхлэгчдийн төрөөс авах үйлчилгээг хүнд сурталгүй, түргэн шуурхай үзүүлнэ.

4.4.4. Хувийн хэвшлийн аж ахуйн нэгжүүдийг төсөл, хөтөлбөрт хамруулах, дэмжлэг туслалцаа үзүүлнэ.

4.4.5. Бусад холбогдох арга хэмжээг хэрэгжүүлнэ.

Зорилт 4.5. Аж ахуйн нэгж, байгууллагуудын хүний нөөцийг мэргэшүүлэх, мэдлэг ур чадварыг дээшлүүлэх, шилдэг аж ахуйн нэгж байгууллагыг шагнаж, урамшуулах зорилтын хүрээнд:

4.5.1. Үйлчилгээний чанар хүртээмжийг сайжруулах зорилгоор ажилтан, албан хаагчдын мэдлэг, ур чадварыг нэмэгдүүлэх ажлыг зохион байгуулна.

4.5.2. Бүтээгдэхүүн үйлчилгээний чанар, хүртээмжийг сайжруулах, хариуцлагатай үйлчилгээг нэвтрүүлсэн аж ахуйн нэгжийг шалгаруулж, урамшуулна.

4.5.3. Гадаад, дотоодын ижил үйл ажиллагаатай газарт туршлага судлах ажлыг зохион байгуулна.

4.5.4. Аж ахуйн нэгж байгууллагын инновац шингэсэн бүтээгдэхүүн, санал санаачилгыг дэмжинэ.

4.5.5. Бүтээгдэхүүн үйлдвэрлэлийг нэмэгдүүлж, дүүргийн брэнд бүтээгдэхүүн бий болгоход нь дэмжлэг үзүүлнэ.

4.5.6. Бусад холбогдох арга хэмжээг хэрэгжүүлнэ.

Зорилт 4.6. Аж ахуйн нэгж, байгууллагуудын тохижилт, ногоон байгууламжийг нэмэгдүүлэх, хог хаягдлыг бууруулахад хамтран ажиллаж, дэмжлэг үзүүлэх зорилтын хүрээнд:

4.6.1. Хотын өнгө үзэмжид нийцсэн хаяг, хаягийн байгууламж, гэрэлтүүлгийг нэмэгдүүлнэ.

4.6.2. Эко дүүрэг болох зорилтын хүрээнд ногоон байгууламжийн хэмжээг нэмэгдүүлэхэд хамтран ажиллана.

4.6.3. Хог хаягдлыг бууруулахад аж ахуйн нэгжүүдэд дэмжлэг үзүүлж, хамтран ажиллана.

4.6.4. Бусад холбогдох арга хэмжээг хэрэгжүүлнэ.

Тав. Хөтөлбөрийг хэрэгжүүлэх хугацаа, санхүүжилт

5.1. Хөтөлбөрийг 2025-2028 онд хэрэгжүүлнэ.

5.2. Хөтөлбөрийн санхүүжилтийг дараах эх үүсвэрүүдээс бүрдүүлнэ.

5.2.1. Улс, нийслэл, дүүргийн төсвийн хөрөнгө

4.2.2. Хандивлагч орон, олон улсын байгууллагын тусламжийн хөрөнгө

4.2.3. Хувийн хэвшлийн хөрөнгө оруулалт

4.2.4. Бусад эх үүсвэр

4.3. Хөтөлбөрийг хэрэгжүүлэхэд шаардагдах хөрөнгийг жил бүрийн төсөвт суулгана.

Зургаа. Хөтөлбөрийн үр дүн

6.1. Төр, засгийн бодлого шийдвэрт иргэд, олон нийтийн санал, санаачилга тусгагдсан байна.

6.2. Төрөөс хэрэгжүүлж буй бодлого, шийдвэрийг иргэд, олон нийтэд сурталчлан таниулж, мэдээ мэдээллийг хурдан шуурхай хүргэсэн байна.

6.3. Аж ахуйн нэгж, байгууллагуудын бүтээгдэхүүн, үйлчилгээг олон нийтэд таниулж, борлуулалтыг нэмэгдүүлсэн байна.

- 6.4. Аж ахуйн нэгжид тулгамдаж буй асуудлыг төрийн дэмжлэгтэйгээр шийдвэрлэнэ.
6.5. Хотын өнгө, үзэмжийг сайжруулахуйц стандарт шаардлага хангасан хаяг, хаягийн байгууламж, тохижилт, ногоон байгууламж нэмэгдэнэ.
6.6. Ажлын байр шинээр нэмэгдэнэ.
6.7. Хөдөө аж ахуйн үйлдвэрлэлийг тодорхой түвшинд эрчимжүүлж, бүтээмж, үр ашиг нэмэгдэн, хүн амын хүнсний хангамж, аюулгүй байдал сайжирсан байна.
6.8. Дүүргийн брэнд бүтээгдэхүүн бий болсон байна.
5.9. Ажилтан, албан хаагчдын мэдлэг ур чадварыг нэмэгдүүлэх замаар хариуцлагатай үйлдвэрлэл, үйлчилгээ нэмэгдсэн байна.

Долоо. Хөтөлбөрийн удирдлага, зохион байгуулалт

- 7.1 Дэд хөтөлбөрөөс санхүүжилт хүсч буй иргэн, аж ахуйн нэгж, байгууллага нь тухайн төсвийн жилийн 2 дугаар сарын 01-ний өдрөөс 12 дугаар сарын 01-ний өдрийг хүртэлх хугацаанд төслөө дүүргийн Засаг даргын Тамгын газарт ирүүлнэ.
- 7.2 Хөтөлбөр хэрэгжүүлэх салбар зөвлөл ажлын 10 хоногт төслийг хэлэлцэн, дэд хөтөлбөрийн зорилго, зорилттой нийцсэн төслийг Засаг даргын зөвлөлийн хуралд танилцуулж шийдвэр гаргуулна.
- 7.3 Нийтийг хамарсан төсөл, арга хэмжээ хэрэгжүүлэх тохиолдолд арга хэмжээнд оролцогчдыг урьсан зар, мэдээллийг тухай бүр дүүрэг, хорооны цахим сайтад байрлуулан иргэдийн оролцоог хангана.